

OM YSTÄVÄ

(päivitelty 21.9.2023)

O OPETUKSET <https://gen.fi/o.html>

OM MUUT OPETUKSET <https://gen.fi/om.html>

OM Ystävä

<https://gen.fi/om-ystava.html>

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

1. Ystävä suomen kielessä
2. Ystävä Raamatussa
 - 2.1 Heprea ja kreikka
 - 2.2 Ystävä Sananlaskujen kirjassa
 - 2.3 Jumalan ja ihmisen välinen ystävyys
 - 2.4 Ystävä rakkauslaulu (Joh. 15:9–17)

1. YSTÄVÄ SUOMEN KIELESSÄ

Suomen kielessä ystävä-sana on todennäköisesti germaaninen laina. Kielentutkijat ovat ehdottaneet kahta eri mahdollisuutta sanan juureksi:

- samaa kantaa kuin yskä: merkitys rintaa vasten painettava, joka tarkoittaa siis halattavaa, syleiltävää
- samaa juurta kuin ruotsin "önska" ja saksan "wünschen": merkitys toivoa. Tällöin alkumerkitys ystävälle olisi "haluava, rakastava".

Nyky-suomen määritelmän mukaan ystävä on sellainen, jota ystävyys sitoo toiseen ihmiseen. Ystävä on se

- 1. johon hän on kiintynyt
- 2. jonka kanssa hän mielellään seurustelee
- 3. johon hän luottaa

Ystävyyteen kuuluu myös, että tuo kaikki on vastavuoroista, kummankin kokemus toisestaan.

2. YSTÄVÄ RAAMATUSSA

2.1 HEPREA JA KREIKKA

Ystävä on sekä VT:ssa että UT:ssa kunnianimitys, lähes virkaan tai sukulaisuuteen verrattava suhde (vrt. sulhasen ystävä, bestman).

Heprean kielessä tavallisin ystävää tarkoittava on "rea", jonka voi joskus kääntää myös lähimmäiseksi (lähimmäksi!) tai seuralaiseksi eli vierellä kulkevaksi, lähellä seuraavaksi. Sanajuuri (resh–ain–he) tarkoittaa lähimmäisen tarpeiden täyttämistä.

Kreikan kielen vastine tälle on "filos", joka tarkoittaa myös arvostettua, rakastavaa ja rakastettavaa.

2.2 YSTÄVÄ SANANLASKUJEN KIRJASSA

Sananl. 17:17: Ystävän rakkaus ei koskaan petä, veli auttaa veljeä hädän hetkellä.

Sananl. 18:24: Paljon ystäviä – vähän ystävyyttä, tosi ystävä on enemmän kuin veli. (Vrt. Daavidin ja Jonatanin välinen ystävyys, 1Sam18_01, 1Sam18_03).

Sananl. 27:6: Ystävän lyönnit ovat luotettavat, mutta vihamiehen suutelot ylenpalttiset.

Sananl. 27:9: Öljy ja suitsuke ilahduttavat mielen, ystävän rakkaus on kuin tuoksuva puu.

Sananl. 27:10: Älä hylkää ystäväsi, älä isäsi ystävä.

2.3 JUMALAN JA IHMISEN VÄLINEN YSTÄVYYS

Aabraham mainitaan Jumalan ystävänä (kirjaimellisesti "rakkaana") sen tähden, että hän uskoi Herraan. (2Aik20_07, Jes41_08, Jaak02_23)

Kaikkia Jumalaan uskovia kutsutaan Psalmien kirjassa Herran ystäviksi: "Turhaan te nousette varhain ja myöhään menette levolle ja syötte leipänne murheella: yhtä hyvin hän (Herra) antaa ystävilleen heidän nukkuessansa."

Jeesus sanoo: "Ystävämme Lasarus nukkuu, mutta minä menen herättämään hänet." (Joh11_11)

Samoin Jeesus sanoo: "Minä sanon teille, ystäväilleni: Älkää pelätkö niitä, jotka tappavat ruumiin, mutta joiden valta ei ulotu sen pitemmälle." (Luuk12_04)

Vastustajat sanoivat Jeesusta publikaanien ja syntisten ystäväksi (Luuk07_34).

2.4 YSTÄVÄN RAKKAUSLAULU (Joh. 15:9–17)

9 Niin kuin Isä on rakastanut minua, niin olen minä rakastanut teitä.
Pysykää minun rakkaudessani.

10 Jos noudatatte käskyjäni, te pysytte minun rakkaudessani, niin kuin minä olen noudattanut Isäni käskyjä ja pysyn hänen rakkaudessaan.

11 "Olen puhunut teille tämän, jotta teillä olisi minun iloni sydämässänne ja teidän ilonne tulisi täydelliseksi.

12 Minun käskyni on tämä: rakastakaa toisianne, niin kuin minä olen rakastanut teitä.

13 Suurempaa rakkautta ei kukaan voi osoittaa, kuin että antaa henkensä ystäviensä puolesta.

14 Te olette ystäviäni, kun teette sen minkä käsken teidän tehdä.

15 En sano teitä enää palvelijoiksi, sillä palvelija ei tunne isäntänsä aikeita. Minä sanon teitä ystävikseni, olenhan saattanut teidän tietoonne kaiken, minkä olen Isältäni kuullut.

16 Ette te valinneet minua, vaan minä valitsin teidät, ja minun tahtoni on, että te lähdette liikkeelle ja tuotatte hedelmää, sitä hedelmää joka pysyy. Kun niin teette, Isä antaa teille kaiken, mitä minun nimessäni häneltä pyydätte.

17 Tämän käskyn minä teille annan: rakastakaa toisianne.